

SELETUSKIRI

põllumajandusministri määruse „Analüüsimise meetodid saasteainete sisalduse määramiseks loomses toidus” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Põllumajandusministri määruse eelnõu „Analüüsimise meetodid saasteainete sisalduse määramiseks loomses toidus” on välja töötatud toiduseaduse § 51³ lõike 2 alusel ning tingitud õigusakti aluseks oleva volitusnormi muutumisest.

Kehtiva toiduseaduse § 51³ lõikes 2 paikneva volitusnormi kohaselt kehtestab toidugruppide või määratavate näitajate proovivõtu- ja analüüsimise meetodid Vabariigi Valitsus. Toiduseaduse muutmise seadusega (RT I, 09.10.2014, 1) muudetakse volitusnormi sõnastust, andes volitusnormi Vabariigi Valitsuselt põllumajandusministrile. Tulenevalt toiduseaduses tehtavast volitusnormi muudatusest muutub 12. detsembrist 2014. a kehtetuks Vabariigi Valitsuse 27. veebruari 2004. a määrus nr 56 „Analüüsimise meetodid saasteainete sisalduse määramiseks loomses toidutoormes ja toidus”.

Käesoleva määruse eelnõuga kehtestatakse uuesti analüüsimise meetodid saasteainete sisalduse määramiseks loomses toidus.

Eelnõu on koostanud Põllumajandusministeeriumi toiduohutuse osakonna toidujärelevalve büroo peaspetsialist Sille Vahter (625 6211, sille.vahter@agri.ee), juriidilise ekspertiisi tegi eelnõule õigusosakonna nõunik Diana Rammul (625 6259, diana.rammul@agri.ee) ning keeleliselt toimetab eelnõu õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (tel 625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Võrreldes kehtiva Vabariigi Valitsuse 27. veebruari 2004. a määrusega nr 56 „Analüüsimise meetodid saasteainete sisalduse määramiseks loomses toidutoormes ja toidus” ei ole eelnõus sisulisi muudatusi. Eelnõus tehtud muudatused on tehnilised ja sõnastus viiakse kooskõlla kehtiva õigusega.

Sõnad „toidutoore ja toit” on asendatud sõnaga „toit” tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklist 2, mille kohaselt hõlmab toit ka töötlemata ainet või toodet ehk toidutooret. Tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 882/2004 asendatakse sõna „kontrollproov” sõnaga „proov” vastavas käändes. Samuti on välja jäetud kuupäevastatud viited standarditele.

Määruse eelnõu §-s 1 käsitletakse määruse reguleerimisala ja loetletakse gruppide kaupa saasteaineid, mille sisalduse määramiseks kõnealust määrust rakendatakse.

Määruse eelnõu §-des 2 ja 3 sätestatakse nõuded analüüsimise meetoditele saasteainete sisalduse määramiseks loomses toidus. Eelnõu § 2 kohaselt analüüsitakse ametliku kontrolli käigus võetud proove meetoditega, mis on dokumenteeritud katsejuhendites. Analüüsimise meetodid peavad vastama määruse lisas analüüsimise meetoditele esitatavatele nõuetele. Analüüsimise meetodite valideerimisel tuleb järgida lisas toodud

valideerimisprotseduure. Saasteainete korral, mille kohta ei ole kehtestatud piirnormi, peavad analüüsimeetodid vastama minimaalsetele nõutavatele suutlikkusepiiridele. Eelnõu § 3 kohaselt peavad laborid analüüsitulemuste kvaliteedi tagamiseks järgima standardi EVS-EN ISO/IEC 17025 nõudeid.

Määruse eelnõu §-s 4 sätestatakse nõuded analüüsitulemuste hindamise kriteeriumidele. Üldjuhul loetakse analüüsitulemus nõuetele mittevastavaks, kui analüüsitulemus ületab analüüdi kinnitava meetodi otsustuspiiri. Sama paragrahvi lõigetes 2 ja 3 käsitletakse analüüsitulemuste hindamist olenevalt sellest, kas saasteaine jaoks on kehtestatud piirnorm või mitte.

Määruse eelnõu §-s 5 sätestatakse määruse jõustumisnorm, mille kohaselt jõustub määrus 13. detsembril 2014. aastal ehk samal ajal koos määruse muutmise tinginud toiduseaduse muudatuste jõustumisega.

Määruse eelnõu lisas on toodud nõuded analüüsimeetoditele saasteainete sisalduse määramiseks loomses toidus. Lisas esitatakse nõuded sõelmeetoditele, kinnitusmeetoditele ja valideerimisele.

Sõelmeetodina võib kasutada meetodit, mis on valideeritud ja mille valenegatiivsete tulemuste protsent on väiksem kui 5%.

Orgaaniliste jääkide ja saasteainete korral kasutatavad kinnitusmeetodid peavad andma teavet analüüdi keemilise struktuuri kohta. Kui sama vastuse annab rohkem kui üks ühend, ei suuda meetod neid eristada. Seetõttu ei sobi kinnitusmeetoditeks ainult kromatograafilisel analüüsil põhinevad meetodid, millele ei lisandu spektomeetriline detekteerimine.

Keemiliste elementide puhul peavad kinnitusmeetodid võimaldama nii ühemõttelist identifitseerimist kui ka täpse hulga määramist huvipakkuval kontsentratsioonil, näiteks elemendile iseloomuliku neeldumis- või kiirguslainepikkuse, aatommassi või muude sellele ainuomaste füüsikalise-keemiliste omaduste põhjal. Analüüsimeetodi valideerimine peab aga tõestama, et analüüsimeetod vastab asjaomaste suutlikkusenäitajate kriteeriumidele.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamisel on arvestatud komisjoni otsust 2002/657/EÜ, millega rakendatakse nõukogu direktiivi 96/23/EÜ analüüsimeetodite tulemuslikkuse ja tulemuste tõlgendamise osas.

4. Määruse mõjud

Määruse sihtrühm on ametliku kontrolli käigus toidust proove võtavad ametnikud ja laborid.

Määruse kehtestamine on tingitud asjaolust, et saasteainete sisalduse määramise analüüsimeetodite kehtestamise volitus läks Vabariigi Valitsuselt valdkonna eest vastutavale ministrile ehk põllumajandusministrile. Põllumajandusminister kehtestab oma määrusega uuesti seni kehtinud Vabariigi Valitsuse 27. veebruari 2004. a

määruse nr 56 nõuded. Seega ei too määruse kehtestamine kaasa uusi nõudeid ega ülesandeid ametnikele ja laboritele.

Kuna seni Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud nõuete põllumajandusministri määrusega kehtestamisel ei tehta sisulisi muudatusi ning tehtavate tehniliste muudatuste mõju ei ole oluline, siis ei ole vaja koostada Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri” § 65 lõike 2 kohast mõjude analüüsi aruannet.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja eeldatavad tulud

Määruses tehtavate muudatuste rakendamisega ei kaasne täiendavaid tegevusi ega lisakulutusi riigieelarvest, samuti ei kaasne sellega tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määruse jõustumine on eelnõu kohaselt kavandatud 13. detsembril 2014. a. Nimetatud jõustumise kuupäev on sätestatud arvestusega, et määrus jõustuks ühel ajal toiduseaduse muutmise seadusega.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitati arvamuse avaldamiseks Veterinaar- ja Toiduametile, Veterinaar- ja Toidulaboratooriumile ning Põllumajandusuuringute Keskusele. Veterinaar- ja Toiduameti esitatud märkustega on arvestatud. Veterinaar- ja Toidulaboratoorium ja Põllumajandusuuringute Keskus eelnõu kohta märkusi ei esitanud.

Eelnõu esitati elektroonilise eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ja Sotsiaalministeeriumile. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja Sotsiaalministeerium ei kandnud kooskõlastamiseks ettenähtud tähtaja jooksul eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult mittenõustumise kohta, samuti ei taotlenud kooskõlastamise tähtaja pikendamist. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement” § 7 lõikele 4 loetakse eelnõu nende poolt kooskõlastatuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ants Noot
Kantsler